

Verslag klankbordgroep Citadelpark+ (5/9/2020)

Aanwezigen: zie lijst in bijlage

Agenda: wandeling door het Citadelpark om de concrete maatregelen in het kader van het beheerplan te bespreken

1. Inleiding door schepen De Bruycker

Schepen De Bruycker heet alle aanwezigen hartelijk welkom en dankt hen voor hun aanwezigheid. Zij is bevoegd voor zowel openbaar groen als beleidsparticipatie.

Na twee keer uitstel kan deze wandeling eindelijk plaatsvinden, alvast coronaproof. We vinden het belangrijk om de dialoog met de bewoners opnieuw aan te gaan en voor een onderwerp zoals de toekomstige ontwikkeling van het Citadelpark is een terreinbezoek ideaal.

In april 2019 werd het beheerplan voor het Citadelpark door Onroerend Erfgoed goedgekeurd. Dat beheerplan legt de langetermijnvisie voor het Citadelpark vast. Dit gebeurde op basis van een uitgebreide voorstudie en de opmaak van een ontwerpgrammatica die de hoofdstructuren van het park in beeld brengt. Het beheerplan bevat naast een visie ook concrete maatregelen voor het beheer en de inrichting van het park. Het is een toetssteen die aangeeft waar we naar toe willen met het Citadelpark. Voor een aantal maatregelen geeft het beheerplan ons de mogelijkheid om zonder toelating van Onroerend Erfgoed aan de slag te gaan. Voor de meer ingrijpende inrichtingswerken is er nog steeds toelating nodig en dus ook nauw overleg met Onroerend Erfgoed.

Over het beheerplan is ook verschillende keren teruggekoppeld met de leden van de klankbordgroep. Vorig jaar gaven we nieuwe deelnemers de kans om aan te sluiten bij de klankbordgroep. Sommigen zijn nog niet vertrouwd met het beheerplan of de visie die werd uitgewerkt. Tijdens deze wandeling zullen we die ook op hoofdlijnen toelichten.

De Stad Gent wil deze legislatuur een grote sprong vooruit maken met de inrichting van het Citadelpark. Daarbij gaan we secuur te werken om de landschappelijke en de erfgoedwaarden van het park te versterken. Op de planning staan onder meer:

- de vergroening van de vloerplaat van hal 6
- de heraanleg en gedeeltelijke ontharding van de 'Circuit Walk' waarbij een gedeelte van de hoofdpaden wordt vervangen door smallere paden in betonverharding
- voor de restauratie van het ICC loopt een ontwerpopdracht via een open oproep van de Vlaams Bouwmeester
- het voormalige dierenasiel zal een tijdelijke invulling krijgen in afwachting van een definitieve invulling,
- het restauratiedossier voor de kiosk werd opgestart,
- ...

Vandaag zullen we voornamelijk door de westelijke zijde van het park lopen, tonen we welke projecten op de planning van de Groendienst staan, geven we toelichting bij verschillende beheermaatregelen, en gaan in dialoog over deze projecten.

De deelnemers worden in drie groepjes opgedeeld. Elk groepje wordt door een gids van de Groendienst begeleid. Op bijzondere plekken zal de Groendienst telkens een korte toelichting geven. Daarna luisteren we naar ideeën, wensen, prioriteiten, opmerkingen en vragen en gaan hierover in gesprek. Eventuele vragen die niet meteen beantwoord kunnen worden, kunnen nadien nog een antwoord krijgen. Op basis van dit initiatief kan de Groendienst kijken welke deelprojecten de komende jaren opgestart kunnen worden in het Citadelpark.

Hieronder volgt een verslag van de inbreng van de 3 groepjes.

2. Het beheerplan

Het beheerplan werd goedgekeurd door Onroerend Erfgoed in 2019 na lang traject binnen de Stad Gent. De lange duur van het traject had te maken met de wijzigingen aan het Onroerend Erfgoeddecreet waardoor het landschapsbeheerplan ook een luik bouwkundig erfgoed moest krijgen. Het beheerplan geeft een lange termijnvisie weer over de landschappelijke en bouwkundige elementen in het park en bouwt voort op de ontwerpgrammatica die eerder ontwikkeld werd in het kader van het luik 'landschap' van het beheerplan.

De verbeeldingskaart geeft weer waar we met het beheerplan naar toe willen op lange termijn. De realisatie van deze visie is dan ook een meerjarenplan.

De belangrijke hoofdlijnen van het beheerplan zijn:

- De gebouwencluster terug naar de essentie brengen.
- Het park opwaarderen door gerichte ingrepen:
 - o veteranenbomen ruimte geven,
 - o zichtassen herstellen,
 - o padenstructuur vereenvoudigen,
 - o extensiever beheer,
 - o monumenten terug zichtbaar maken,
 - o typische ornamenten (kiosk, zwitserse rots, vijvers, amfitheater,...) terug in ere herstellen,
 - o centrale route rond de gebouwencluster (= circuit walk).
- Het beheerplan bevat ook een visie over het beheer van groenelementen, recreatieve elementen en parkinfrastructuur.

Het historisch karakter van het park vormt een belangrijk aandachtspunt bij de ingrepen die worden uitgevoerd. Het Citadelpark werd immers eind 19e eeuw aangelegd in de stijl van een Engels landschapspark. Reliëf, slingerende paden, afwisseling tussen open en gesloten ruimtes om zichten of 'folietjes' te accentueren ... vormen belangrijke elementen van een dergelijke aanleg. Ook de bomen spelen een belangrijke rol in het Citadelpark. Historisch gezien koos men voor een grote verscheidenheid aan soorten (meer dan 100) waaronder meerdere uitheemse bomen.

3. De zone van de vloerplaat van hal 6

De vloerplaat bleef over na de afbraak van hal 6 en werd de laatste jaren af en toe gebruikt tijdens grote evenementen. Tegen eind 2020 wordt die grotendeels uitgebroken en krijgt die zone een groene invulling. Start eind dit jaar, begin volgend jaar. Zal klaar zijn tegen volgend voorjaar. (2021, net voor of na de Floraliën).

De groene invulling van de vloerplaat zal rekening houden met input van de klankbordgroep. Er komt een groot speelgazon in het midden, en plaats om vrij te zonnen en te spelen. Die groene invulling zal, in de stijl van het Engels landschapspark, enkele glooiingen krijgen. Het ontwerp voor deze zone wordt hieronder weergegeven:

Dit ontwerp is voor de korte termijn. Op de lange termijn moeten ook de wegen aangepakt worden, waarbij minder belangrijke (secundaire) paden in halfverharding zullen worden aangelegd.

In de zone langs de gebouwen blijft een deel verhard als brandweerweg en evacuatieroute. Daarnaast is ook een verharde route nodig naar de poort in de Floraliënhal. Langs die route moeten grote vrachtwagens de Floraliënhal kunnen binnenrijden. Die verharde zones worden voorlopig niet uitgebroken en zullen bij de definitieve aanleg worden aangepast.

Zo lang het huidige project voor de herwaardering van de gebouwen niet is gerealiseerd, kan de groene inrichting van de zone van de vloerplaat dus niet volledig worden afgerond. De nieuwe aanleg zal wel zoveel als mogelijk definitieve elementen bevatten.

Het verbeeldingsplan duidt deze zone van de vloerplaat aan als 'grazige lig- en speelweide' waar 2 paden doorheen lopen. De bestaande paden langs de vloerplaat zullen worden verwijderd of versmald. Hierdoor zal ook het Poortgebouw beter aansluiten met de nieuwe groene zone waar nu de vloerplaat ligt.

De bomen die op de huidige zone van de vloerplaat worden geplant, zullen op hun definitieve plaats komen. Het is de bedoeling dat die bomen 'monumentaal' kunnen uitgroeien. De soortenkeuze zal gebaseerd worden op historische bronnen.

Om de gevels van het Kuipke te verfraaien, zullen klimplanten worden aangeplant.

Vraag: kan de muur van het Kuipke worden opengewerkt om vensters tussen de steunberen te maken?

Antwoord Groendienst: dat is niet evident. Het is niet duidelijk of de inrichting van 't Kuipke dit mogelijk maakt. Dit zou ook betekenen dat er geen groene beplanting langs de gevel kan worden aangebracht.

Vraag: zal de Floraliënhal worden opengemaakt, zoals oorspronkelijk voorzien?

Antwoord Groendienst: momenteel loopt een wedstrijdprocedure voor de aanpak van de gebouwencluster. In eerste instantie werken zij aan de vernieuwing van het ICC. Daarnaast is de bedoeling om een masterplan voor de gebouwencluster op te maken, voortbouwend op eerder studiewerk.

Vraag: op het dak van de Citadelpoort zitten er 's avonds vaak jongeren. Men is bezorgd over veiligheid Er is een balustrade ter hoogte van de voorgevel van de Citadelpoort. Het betreden kan dus veilig.

Vraag: kan er een wadi komen om het regenwater van de gebouwen te laten infiltreren?

Antwoord Groendienst: momenteel loopt een studie om de afkoppeling van het regenwater van de gebouwen te onderzoeken. Een infiltratiezone in de nieuwe groene zone waar nu de vloerplaat ligt, opslag van regenwater in reservoirs ... behoren daarbij tot de mogelijkheden. De Groendienst is geen voorstander van de aanleg van een bijkomende vijver. In het Citadelpark kan geen natuurlijke vijver worden aangelegd, waardoor vijvers er veel onderhoud vragen.

4. De kleine vijver

Doordat de vijver bedekt is met eendenkroos, zien passanten in het halfduister niet dat hier een vijver ligt. De laatste jaren zijn er al meerdere mensen in de vijver gevallen. Door de combinatie van bomen rond de vijver en het profiel vijver van de is een oplossing niet eenvoudig. Een tijdelijk kastanjehekwerk rond de vijver moet vermijden dat mensen in de vijver kan vallen. Er komt een proefproject met drijvende beplanting op 0,5 meter van de oever. Dat moet enerzijds de waterkwaliteit verbeteren, maar anderzijds geeft deze beplanting ook een zichtbare barrière tussen midden van de vijver en de grasmat. Dat zou de veiligheid ten goede moeten komen.

De kleine vijver vormt een typisch element van de Engelse landschapstijl van het Citadelpark.

De deelnemers merken op dat het hekwerk ook veiliger is voor kleine kinderen.

Vraag om de graszone tussen de kleine vijver en de R40 om te vormen tot meer massief groen. Op die manier wordt de kleine vijver afgeschermd van het verkeer op de R40 en zullen toevallige passanten ook niet meer buiten de paden naar de kleine vijver kunnen lopen.

Vraag: Hoe komt het dat het probleem zich nu stelt?

Antwoord: dat is niet echt geweten. Vroeger werd er grondwater systematisch bijgevuld maar dat is verspilling van water. In het kader van de plannen aan de gebouwencluster, bekijken we of dit op te lossen valt met hemelwater.

Suggestie: Zuurstof in het water brengen met een schroef.

Antwoord: bij de grote vijver heeft dat niet veel effect gehad, dat kan eventueel wel geprobeerd worden. Maar eerst proberen we het met drijvende waterplanten.

5. Circuit Walk

In de ontwerpgrammatica werd een vereenvoudigde padenstructuur uitgewerkt. Dit wil zeggen dat er hoofdpaden van kleinere paden worden onderscheiden. Het Citadelpark bestaat nu uit een wirwar van paden waarvan de hiërarchie niet altijd duidelijk is. Op termijn voorzien we hoofdpaden, secundaire en tertiaire paden met een duidelijk verschillende materialisatie. Het belangrijkste hoofdpad is de Circuit Walk, een rondgang rond de gebouwencluster, die aansluiting maakt met de toegangen van het park. Het is als het ware de promenade doorheen het park.

In een eerste fase wordt de westelijke zijde van het park uitgewerkt en vernieuwd. De oostelijke zijde laten we voorlopig nog even liggen, omdat er door de geplande werken aan de gebouwencluster nog een aantal onduidelikheden zijn.

In de eerste fase van de heraanleg van de Circuit Walk zullen de brede asfaltwegen van ongeveer 10 meter breed vervangen worden door smallere paden (6 meter breed) in beton. Zes meter is nog steeds vrij breed voor een pad in een park. Volgens de Stad is deze breedte noodzakelijk voor de veiligheid van de grote stromen voetgangers en fietsers. Door het park loopt immers een belangrijke fietsroute van de studentenbuurt naar het station Gent-Sint-Pieters.

Sommige deelnemers vinden dat fietsers niet thuishoren in een park en zouden moeten omrijden. Hierdoor zouden de paden smaller kunnen worden. Dit zou ook veiliger zijn voor voetgangers in het park.

De Groendienst merkt op dat de procedure voor de aanleg van de circuit walk al te ver gevorderd zijn om die nog aan te passen.

Bij de heraanleg van de paden zal de typische boordsteen van het Citadelpark worden behouden (die wordt nagemaakt), alsook de aansluiting van de grasperken op de boordsteen. Hiermee realiseren we een grote ontharding en krijgen bomen die langs de paden staan, meer ruimte voor beworteling. Tegelijkertijd wordt de riolering vernieuwd, zal er nieuwe verlichting geplaatst worden, komen er nieuwe banken en voorzien we op dit traject ook de nieuwe IVAGO-vuilnisbakken.

De ontwerpen zijn hiervoor klaar, maar moeten nog verfijnd worden in enkele technische ontwerpen en een uitvoeringsbestek. We hopen met de werken te kunnen starten eind 2021. Het grootste deel van de werken zal in 2022 doorgaan. Met de ontwerpen voor de oostelijke zijde willen we starten tegen het einde van de legislatuur (2024).

De Stad bekijkt of ook het stuk aan de kleine vijver kan worden meegenomen.

Opmerking: Het is belangrijk dat deze weg wordt aangepakt. Die wordt druk gebruikt als route van en naar het station.

Opmerking: In de Bourgoyen zijn de paden waterdoorlatend.

Antwoord: de circuit walk wordt wel veel intensiever gebruikt, daarom gaan we hier voor volle verharding. Rond het betonpad zal nog veel water kunnen infiltreren.

Bedenking: De boordstenen vormen een goede geleiding voor blinden.

Opmerking: Er zijn veel fietsers en ze halen een hoge snelheid.

Antwoord: het huidige pad aan de Ereplein moet versmallen. Ook zal de hiërarchie van de paden duidelijker worden. De kleinere paden zullen minder aantrekkelijk worden voor fietsers. Die worden in halfverharding uitgevoerd.

Opmerking: Er komen (op zondagen) mountainbikers op paden waar ze niet moeten komen.

Opmerking: Het voetpad van de Koning LeopoldII-laan is in slechte staat.

Antwoord: dat wordt niet gekoppeld aan de circuit walk, maar we zullen dit met de wegendienst bespreken.

Vraag: Wat is de timing voor de aanleg van de circuit walk?

Antwoord: eerst moet de rioleringsstudie worden herbekeken, daarna zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Eind 2021 of begin 2022 kunnen de werken starten.

Vraag: kan er een aparte strook worden voorzien voor voetgangers en fietsers?

Antwoord Groendienst: op andere plekken hebben we gezien dat dat niet werkt. Voetgangers gebruiken de strook voor fietsers en omgekeerd.

Vraag: van welke periode dateert het meubilair? De banken en de verlichtingspalen zijn zeer mooi. Kunnen die worden hergebruikt?

Antwoord Groendienst: Er zijn geen gegevens over de ouderdom van het meubilair. De oude verlichtingspalen kunnen niet in gerestaureerde vorm verder worden gebruikt (niet geschikt voor LED-verlichting). Exact namaken is zeer duur. Er zal daarom worden gewerkt met gelijkende verlichtingspalen waar het systeem van LED-verlichting op kan worden toegepast. Het beheerplan is een kader, maar soms is er een stuk aanpassing nodig. Dat is bijvoorbeeld ook het geval voor de vuilnisbakken. Ivago haalt enkel de eigen vuilnisbakken leeg. Die vuilnisbakken worden vernieuwd en ook een stuk weggenomen. Dat gebeurt gefaseerd. De vuilnisbakken aan de circuit walk worden vervangen als de circuit walk wordt aangelegd.

Opmerking: Er werden aan de Koning LeopoldII-laan door Fluvius nieuwe lampen geplaatst die niet passen binnen het beheerplan.

Antwoord: de lichtpalen aan de Koning Leopold II-laan vallen buiten de bescherming. Ze zijn in 2016 door Fluvius vervangen door LED-verlichting.

Opmerking: Er ligt vaak vuil naast de vuilnisbakken.

Antwoord: We hebben ook gezien dat er problemen zijn. We zullen dat nog eens doorgeven. Er kan misschien op bepaalde plaatsen met compacterende vuilnisbakken worden gewerkt. Dat wordt wel bepaald door Ivago.

Opmerking: Ivago haalt nu afzonderlijk op binnen en buiten het park.

6. Kiosk

Voor de Kiosk werd een restauratiedossier opgestart.

In Engelse landschapsparken zijn zichtlijnen zeer belangrijk. Zo liep er in het oorspronkelijke ontwerp een zichtlijn van de zone van de vloerplaat naar de Kiosk. De leilindes rond de kiosk versperren tegenwoordig deze zichtlijn. Op de vraag van de Groendienst of men verkiest om enkele bomen te rooien om deze zichtlijn in ere te herstellen, antwoordt men negatief. De deelnemers vinden het belangrijk om zo weinig mogelijk bomen te rooien in het park. Bovendien zorgen de leilindes ervoor dat de Kiosk een knus karakter krijgt. Dat is belangrijk. De kiosk is ook beter geïntegreerd in het park door de lindes errond.

Vraag: zal het beeld dat op de kiosk stond worden teruggeplaatst?

Antwoord Groendienst, na de wandeling: het plaatsen van een nieuw beeld (kopie van originele) is inderdaad voorzien. Het betreft hier een beeld van de god Apollo met Grieks gewaad en harp, de Griekse god van de kunsten.

Vraag: kunnen de lindes zo worden gesnoeid dat de beelden op de kiosk beter te zien zijn? En zullen de betonnen banken rond de kiosk mee worden aangepakt?

Antwoord Groendienst: We kunnen de lindes inderdaad snoeien met aandacht voor het zicht op de beelden. De banken rond de kiosk zullen mee worden aangepakt.

Vraag: kunnen er opnieuw concerten van de harmonie in de kiosk komen? Dat was gezellig.

7. Het amfitheater

Deelnemers aan de wandeling merken op dat het amfitheater een zeer mooie maar vrij verborgen plek is. De plek mag ook in de toekomst eerder verborgen blijven. Er heerst als het ware een kenmerkende 'ruïnesfeer' waar omzichtig mee moet worden omgesprongen. Tezelfdertijd vindt men dat de symmetrie van de plek verstoord is. Onderstaande foto toont de oorspronkelijke situatie van het amfitheater:

Het amfitheater werd aan het park toegevoegd in 1940. Het amfitheater bestaat uit 'zitplaatsen' die in een helling naar beneden uitkijken op een podium. Achter het podium bevindt zich ook een 'orkestbak', achter de stenen muur. Op de betonnen sokkel in de voet van de heuvel achter het podium stond vroeger een beeld van Prometheus. Dat beeld staat ook op bovenstaande foto.

Onder de heuvel aan de zijde van het 'podium' ligt een bunker. Bovenop de heuvel ligt het depot van de Groendienst. In het park liggen meerdere bunkers, waarvan één door de Groendienst wordt gebruikt. Die bunkers worden uitzonderlijk opengesteld voor publiek. Die bezoeken zijn telkens snel volzet.

Volgens het beheerplan moet het amfitheater worden opgewaardeerd. Bedoeling is dat hier kleinschalige activiteiten kunnen plaatsvinden, zoals tijdelijke tentoonstellingen. Overigens is het niet de bedoeling om bijkomende monumenten in het park te plaatsen. Er staan reeds veel monumenten, die niet altijd meer de zichtbaarheid hebben die gewenst is. De doelstelling van het beheerplan is in de eerste plaats om de aanwezige monumenten terug zichtbaarder te maken in het park.

Concrete maatregelen uit het beheerplan voor het amfitheater zijn:

- Openheid herstellen. Ruimte en zon geven aan het amfitheater, zonder te raken aan grotere bomen. (Minder waardevolle bomen kunnen er wel uit.)
- Omvorming taxusranden naar brede haagstructuur. Die taxussen terug naar een haagstructuur krijgen, vraagt een bijzondere expertise.
- Herstel of vervanging hekwerk. De deelnemers vinden de omheining een mooi staaltje van smeedkunst. Jammer genoeg is die in zeer slechte staat. De Groendienst meldt dat het de bedoeling is om dit hekwerk te restaureren, maar dat het niet zeker is of dat ook mogelijk is.

De werken zullen vooral met de eigen ploeg gebeuren.

De oorspronkelijke taxushaag is ver doorgeschoten en maakt daardoor als het ware deel uit van de bomengordel rond het amfitheater. De Groendienst vraagt zich af of het wenselijk is om de taxushaag terug te snoeien tot een 'hoog massief'. Vraag is of de taxus wel opnieuw zal uitschieten als die drastisch wordt gesnoeid. Bovendien is er zeer weinig licht onder de doorgeschoten taxushaag, waardoor andere planten daar niet kunnen groeien. Als de taxus zou worden gesnoeid, zullen de grote bomen langs het pad (tussen het amfitheater en de K. LeopoldII-laan) beter zichtbaar zijn. De ruimte van het amfitheater zal ook groter aanvoelen.

Rond het amfitheater bevindt zich een 'veteraanboom' (plataan) die verstoopt wordt door enkele spontaan gegroeide bomen (lindes, esdoorn). Het is de bedoeling is om de spontaan gegroeide lindes te behouden. Als enkele spontaan gegroeide bomen worden weggenomen, zullen de overblijvende bomen snel de vrijgekomen plaats innemen. Men merkt op dat de top van de es ijler wordt en vraagt zich af of dit door de essenziekte zou komen.

De deelnemers merken op dat er vroeger struiken stonden tussen het amfitheater en de K. LeopoldII-laan. Die werden weggehaald om het onveiligheidsgevoel tegen te gaan. Als de taxushaag opnieuw zou uitgroeien tot een echte haag, kan dit opnieuw onveiligheidsgevoelens opwekken. Suggesties: nieuwe taxusplanten planten, enkele taxus per jaar snoeien, een beukenhaag aanplanten naast het pad.

De deelnemers stellen dat de vele bomen rond het amfitheater een belangrijk element vormen van de charme van de plek. De 'rugdekking' met groen is er belangrijk. De bomen en de huidige begroeiing schermen het amfitheater bovendien af van de R40 en het lawaai van de voorbijrijdende auto's. Het is belangrijk dat die afscherming behouden blijft.

Suggestie: Kan men eventueel een geluidsscherm plaatsen tussen 2 hagen?

Probleem: het is niet evident om een goede ruimte te vinden om het groenafval te verzamelen. Nu is dat aan de ingang, zo is het eenvoudig af te voeren. Het groenafval moet immers aangeboden worden op een plaats die voor zwaarder vervoer toegankelijk is, om vervoerd te kunnen worden naar plaatsen waar gecomposteerd kan worden. Als er suggesties zijn voor betere plekken, dan zijn die welkom.

Vraag om deze plek meer te kunnen (laten) gebruiken, bijvoorbeeld voor openluchttheater – eventueel met koptelefoons zoals deze zomer. Als er dergelijke evenementen kunnen worden georganiseerd, lijken elektriciteitsaansluiting en publiek sanitair noodzakelijk te zijn.

Antwoord: Elektriciteit is er niet voorzien aan het amfitheater. Het beheerplan doet daar geen uitspraak over.

Opmerking: Het evenement met koptelefoons tijdens de zomer was aan de kiosk. Het zorgde voor hinder, omdat het veel volk aantrok.

Opmerking en vraag: deze plek wordt gebruikt voor studentendopen. Die dopen zijn niet goed voor het park. Hoe is de regeling nu wat betreft studentendopen in het Citadelpark?

Antwoord: dit wordt nagekeken. nagevraagd.

We kregen volgend antwoord van de studentenpreventiecoach:

Dit jaar mogen de traditionele dopen niet.

Als er in het Citadelpark zaken gebeuren, zullen die meer van sportieve aard zijn, maw fysieke uitdagingen, kubbspel, gewoon overhandigen van een lint en een pintje drinken. En er zijn ook heel wat stadswandelingen aangevraagd met kleine opdrachten tussenin... zich vuilmaken op een

doopzeil, opdrachten met fysiek contact enz kunnen niet. Ze zullen dus wel degelijk studenten aantreffen in het Citadelpark, maar ze zullen een ander genre aan activiteiten zien. Alle activiteiten worden trouwens via een meldformulier van de UGent doorgegeven aan de politie

Opmerking: de toegankelijkheid van het pad zou ook moeten worden aangepakt (hoge boordstenen).

Antwoord: dat is voorzien in het plan voor de circuit walk.

8. Depot Groendienst en boszone

Het is de bedoeling om een boszone te laten groeien langs de K. LeopoldIII-laan. Een groot deel van die zone is al begroeid met bomen. Momenteel probeert de Groendienst om spontane verbossing te stimuleren op de helling naast hun depot, onder meer om erosie tegen te gaan. Daarom werd de helling afgesloten zodat mensen die niet meer zouden betreden. Vraag om een bord te plaatsen met deze uitleg, zodat mensen begrijpen waarom die helling niet meer toegankelijk is.

Op sommige plaatsen streeft de Groendienst naar spontane verbossing, op andere plaatsen kiest men voor aanplanten van bomen en struiken. Langs het pad van het depot van de Groendienst naar de Paul Berghmansdreef, toont de Groendienst een zone die deze winter reeds werd aangeplant. De Groendienst merkt dat de huidige droogte nieuwe aanplant van bomen bemoeilijkt en test daar momenteel enkele soorten uit (sporkehout, Spaanse Aak ...).

Het is de bedoeling om avontuurlijk spelen te stimuleren in de boszone. Daarbij wil de Groendienst de bosstructuur versterken, onder andere door meer gelaagdheid in de boszone te brengen. Hiervoor zal de ontwikkeling van een kruidlaag, een struiklaag en een bomenlaag worden gestimuleerd. In het bosgedeelte zullen zaailingen niet meer gemaaid worden.

Het lijkt interessant om spelprikkels te plaatsen in de boszone. Met die spelprikkels mikken we eerder op de doelgroep 6-12 jaar. Kinderen van deze leeftijd kunnen immers spelen zonder dat de ouders altijd in het zicht moeten zitten.

Opmerking: kinderen sleeën graag van deze helling. Het is jammer dat dat niet meer kan.

Antwoord Groendienst: sleeën kan nog aan de helling aan de speeltuin.

Opmerking: Een aantal jaren geleden zijn kinderen en jongeren al eens bevraagd geweest over het Citadelpark. Die resultaten kunnen nog eens bovengehaald worden.

Opmerking: Het Citadelpark heeft weinig aanbod voor tieners (13- tot 17-jarigen).

Iemand anders merkt op dat zijn dochters toen ze tieners waren geen zaken misten in het park. Het sleeën was dan wel weer belangrijk.

Antwoord: aanbod voor tieners wordt bekeken met de Jeugddienst. Het is niet evident, het is niet de bedoeling een grote sportplek te voorzien. Samen met de Jeugddienst willen we bekijken of er nood is aan specifieke plekken voor jongeren in het park.

9. De speeltuin

De speeltuin kan op de huidige locatie behouden blijven. De speeltuin heeft veel succes. Er is dan ook een grote vraag naar speelplek in deze omgeving.

Op termijn kan er eventueel een tweede speeltuin bijkomen ter hoogte van de nieuwe invulling in het dierenasiel. De hernieuwing van de huidige speeltuin is pas aan de orde eenmaal de huidige afgeschreven is. Een speeltuin gaat gemiddeld 15 jaar mee. De huidige speeltuin werd gerealiseerd in 2013.

Zijn er suggesties om de omgeving van de huidige speeltuin bijkomend te ontharden en te vergroenen? Dit kan de Stad Gent zelf realiseren. Hierdoor kan dit al op korte termijn worden aangepakt. Daarbij merkt de Groendienst op dat het asfalt ter hoogte van Azaleahal voorlopig moet worden behouden in functie van de toekomstige werfzone bij de afbraak van de Azaleahal. We moeten ook rekening houden met looplijnen en de ruimte nodig om te basketten.

De deelnemers vinden het belangrijk dat het speelplein voldoende 'open' blijft, zodat de speeltuigen snel kunnen drogen na een regenbui.

Suggesties voor ontharding:

- De verharde ruimte bij de basketring: wordt gebruikt om te sporten, te skaten, ... Het basketbalterrein wordt weinig gebruikt omdat de ondergrond te oneffen is. Die verharding kan worden verwijderd en gebruikt om de speeltuin uit te breiden.
- Alles ontharden
- Er kunnen inderdaad delen van de verharding worden weggenomen. De verharding is enkel nodig als 'pad', de rest mag verwijderd worden.
- Ook rond de bomen kan een cirkel verharding worden verwijderd. De bomen zien er nu immers niet goed uit. Een grotere boomspiegel kan daar misschien verbetering in brengen.

Vraag naar eventuele mogelijkheden van een ruimte onder een luifel, om ook bij slecht weer te kunnen te kunnen gebruiken.

Suggesties:

- Speeltuigen voor kinderen met een beperking. Dat ontbreekt nu.
- Een prikkelarme plek voor mensen met autisme.
- Toetsen van het plan bij de toegankelijkheidsambtenaar.
Antwoord: bij de opmaak van het beheerplan was die er nog niet; maar ontwerpplannen worden nu inderdaad bij hem afgetoetst.
- Bij het plaatsen van nieuwe picknickbanken: banken zoals aan Alsberghe Van Oost: met plaats voor rolwagens.
Antwoord: dat zal inderdaad zo gebeuren.
- Sportmogelijkheid voor oudere kinderen, bijvoorbeeld op de helling tegenover de speeltuin.

10. De erekoer

In de aanleg van het ereplein vind je art deco elementen (bv de geometrische figuren) die kenmerkend zijn voor het interbellum.

Er zijn heel wat mogelijkheden voor ontharding en nieuwe inrichting van het plein op middellange termijn. Dit is deze legislatuur nog niet voorzien, maar kan eventueel meegenomen worden bij de Circuit Walk fase 2.

Stapsgewijs doet de Groendienst kleine omvormingen, bijvoorbeeld het wegnemen van de haagstructuren onder de pergola's. Op termijn wil de Groendienst ook de beplanting aanpassen zodat er minder eenjarigen en sierbeplanting zijn. Die vragen immers heel veel werk. Rond monumenten voorziet de Groendienst wel nog 'wisselperken'. Dat zijn perken die het hele jaar worden omgevormd zodat er jaarrond bloeiende planten staan;

Het maaibeheer in het Citadelpark zal aangepast worden:

- Op termijn worden de randen van het park extensief gemaaid, zodat ze veel bloemrijker zullen worden. Deze extensieve randen zullen een 2- tal keer per jaar gemaaid worden. Er wordt wel een kortere 'netheidsboord' voorzien.
- Een beperkt aantal zones voor intensief gebruik zal nog als gazon gemaaid worden.
- Enkele centrale zones worden omgezet naar halfintensief beheer. Dit wil zeggen dat er ongeveer 5 keer per jaar gemaaid wordt met afvoer van het maaisel. Dit zal leiden tot iets hogere vegetatie die veel bloemrijker is.

Vraag: zullen fietsers enkel op de circuit walk worden toegelaten? Dit zou betekenen dat fietsers niet welkom zijn op het pad dat tussen het Ereplein en de Fortlaan loopt.

Antwoord: dat pad zal geen hoofdpad worden en niet in beton worden aangelegd. Hierdoor zal het minder comfortabel zijn om op dit pad te fietsen.

11. Dierenasiel

De procedure om tot een tijdelijke invulling van het dierenasiel te komen werd opgestart. Er is recent een oproep gedaan. Eén van de criteria waaraan de tijdelijke invulling moet voldoen is dat die een duidelijke link met de buurt moet hebben.

Het dierenasiel lijkt een ideale plaats voor een toekomstige combinatie van horeca & bijkomende speelplaats als definitieve invulling.

12. Veteranenbeheer van de bomen

De visie in het beheerplan wil streven naar meer kwaliteitsvolle bomen door ruimte te maken voor de bomen. Het Citadelpark bevat een uitzonderlijke collectie aan waardevolle en zeldzame bomen (meer dan 100 verschillende soorten). Die willen we in de eerste plaats meer in het daglicht zetten en ruimte geven. Dit wil zeggen dat op een aantal plaatsen veteranenbomen/toekomstbomen meer plaats krijgen door enkele bomen errond weg te nemen. We gaan hier wel zeer omzichtig te werk en verwijderen niet zomaar bomen. Op het moment dat een plek wordt aangepakt wordt de bomenkaart erbij genomen.

In het beheerplan voorzien we om een aantal zichtassen te gaan herstellen (zie lijnen op verbeeldingskaart). We zullen dit zeer omzichtig doen op het moment dat we een bepaalde zone herinrichten of indien het omwille van veteranenbeheer of omwille van de veiligheid nodig is. In het beheerplan zijn alle bomen van het Citadelpark in kaart gebracht en daarbij is aangegeven welke te behouden zijn of op termijn geen toekomst hebben. Er zal voor alle vellingen toelating gevraagd worden aan Onroerend Erfgoed.

Omwille van veteranenbeheer worden soms zones onder bomen ontoegankelijk gemaakt. Dit omwille van eventueel gevaarlijke takval of om verdichting van de bodem onder de kroon van de bomen te vermijden (waardoor het aftakelingsproces versnelt).

Vraag: in een ontwerp van beheerplan stond dat er bomen aan de speeltuin verwijderd zouden worden. Wij (Citadelpark voor Kinderen) vroegen die te behouden. Zijn die dan behouden in het beheerplan?

Antwoord: In het beheerplan staat een gedeelte als te behouden, een gedeelte als te verwijderen. Dit zal bij de opmaak van een inrichtingsplan voor deze zone verder in detail bekeken en overwogen worden.

Vraag: worden de platanen in de Fortlaan gesnoeid? Er vallen takken af.

Antwoord: normaal gezien worden platanen regelmatig gekandelaard (vb om de 5 of 7 jaar). De volgende snoeibeurt is in 2024.

Vraag: kan men meer naamplaatjes bij de bomen zetten? Kan er een 'bomenwandeling' komen met meer uitleg?

Antwoord Groendienst: de bomen zijn gedocumenteerd. Veel bomen hebben al een naamplaatje. Een bomenwandeling lijkt een goed idee.

13. Monumenten in het park:

Geregeld komen er vragen om bijkomende monumenten in het park te plaatsen. Echter, in het Citadelpark staan reeds veel monumenten, die niet altijd meer de zichtbaarheid hebben die gewenst is. De doelstelling van het beheerplan is in de eerste plaats om de aanwezige monumenten terug zichtbaarder te maken in het park. Het amfitheater kan wel gebruikt worden voor bv. tijdelijke tentoonstellingen van beeldende kunst.

14. Andere opmerkingen

Wanneer de busbundel 7 zal worden vertramd, zal een 'museumplein' worden aangelegd tussen het SMAK en het MSK. De tram zal via dat plein rijden, maar auto's zullen nog enkel via de Hofbouwlaan mogen passeren.

Sommige deelnemers vinden dit geen goed idee. De enen vinden dat verkeer niet thuishoort in een park, dus ook geen tram. Anderen vrezen mobiliteitsproblemen als er geen verkeer meer tussen beide musea mag rijden omdat het met de huidige situatie al moeilijk is om de mobiliteit op een goede manier te organiseren bij evenementen in de musea.

15. Bijkomende reacties nav het verslag

Na de wandeling kwamen er, nav het verslag, een paar bijkomende reacties ivm het park:

Eerste reactie:

Ik wil tegenspreken dat het basket terrein aan het speelplein weinig gebruikt wordt.

Ik loop daar regelmatig voorbij en zie buiten de schooluren bijna steeds activiteit aan de basketpaal het zou jammer zijn die mogelijkheid tot sporten aan de iets oudere jongere te ontnemen.

Tevens wil ik opmerken dat aan de kant van de ring ter hoogte van de kleine vijver het voetpad ontbreekt. Dit hoort misschien niet tot het beheersplan maar dit is wel een veiligheidsprobleem en is waarschijnlijk ook de oorzaak waarom sommige mensen door het gras lopen en in de kleine vijver belanden.

Antwoord:

De vraag naar een bijkomend stuk voetpad is enkele jaren geleden al gesteld binnen de administratie, bij de aanleg van de voorsorteerstrook. Bijkomende verharding kon niet toegestaan worden omdat het park een beschermd landschap is.

Voor de langere termijn zijn er plannen voor de heraanleg van de Heuvelpoort en de aanleg van een Museumplein, en dan verandert de hele situatie.

In de tussentijd blijft het wat behelpen als je aan die kant loopt, door even het fietspad te nemen of het gras op te lopen. Het risico om in de vijver te vallen is in elk geval weggenomen: er is een hekwerk rond geplaatst.

Tweede reactie:

Hieronder de opmerkingen/aanvullingen op het verslag. De opmerkingen komen vanuit het facilitair team van het MSK:

‘Voor een aantal maatregelen geeft het beheerplan ons de mogelijkheid om zonder toelating van Onroerend Erfgoed aan de slag te gaan.’

-> Is er een lijst met criteria van wat zonder toelating kan en wat niet? Wie is de contactpersoon om onze ideeën voor te leggen?

Krijgt de problematiek ‘afvalcontainers’ Brasserie Mub’art en ‘zwerfvuil’ aandacht in dit verhaal? (werden steeds vooruitgeschoven zonder dat er vandaag al een oplossing is) Onze oorspronkelijke vraag naar een oplossing dateert van de grote verbouwing (20004-2007) en dat is nu al meer dan 15 jaar geleden. In de hoop enige voorgang te boeken hebben we laatst (okt 2020) deze problematiek terug op de kaart gezet via Brigitte Ryckaert, controleur logistieke ondersteuning en afvalbeheer - containers- IVAGO.

Vraag naar tuinieren

-> Sluit aan bij onze ideeën om onze graszone multifunctioneel te gebruiken. We maken hiervoor een afspraak met de Groendienst om dit verder te bekijken.

p4 kleine vijver – in het water vallen

-> De oude generatie buurtbewoners e.a. zou zich moeten herinneren dat alle massieven/grasperken, ... een visuele barrière hadden op enkelhoogte (een gespannen draad tussen ijzeren piketten in de grond verankerd). Bedoeling was te voorkomen op de plantsoenen te lopen. Deze werden systematisch verwijderd (veiligheid?), net als de zitbanken in het park. De klassieke banken werden niet onderhouden en verdwenen één na één als ze het lieten afweten.

P5 rioleringstudie

-> Wordt de Hofbouwlaan meegenomen? Hinder in het MSK bij wateroverlast.

P8 historische info

-> MSK is vragende partij voor meer historische info en duidelijke signalisatie naar de gebouwen

P10

Misschien beter het karakter van het Citadelpark strikter behouden met de accenten op cultuur, stilteplekken, ... om te onthaasten

Ruimte laten voor stille cultuurevenementen zoals, boekenbeurs, openluchttentoonstellingen, Toch infrastructuur voorzien voor kleine theater, poëzie enz. optredens. (Ook MSK kan hier gebruik van maken.)

P13

Mobiliteit

Ten tijde van de verbouwing van het MSK (2004-2007) was er geen doorgaand verkeer in de Scribedreef.

Vertramming

Zal men dat ooit ook kiezen voor trams zonder bovenleiding zoals o.a. in Bordeaux,?

Tijdens tentoonstellingen kan men er toch niet bovengronds parkeren.

Inzetten op parking St-Pietersplein, pendelbusje en wandelroute? Meest logische dat men werkt aan de verbinding, doorgang en signalisatie naar parking NMBS-station en St Pietersplein.